

EUROPAPARLAMENTET

2009 - 2014

Utskottet för kultur och utbildning

2012/0022(APP)

26.4.2013

YTTRANDE

från utskottet för kultur och utbildning

till utskottet för rättsliga frågor

över stadga för europeiska stiftelser
(COM(2012)0035 – 2012/0022(APP))

Föredragande: Nadja Hirsch

PA_NonLeg_Interim

FÖRSLAG

Utskottet för kultur och utbildning uppmanar utskottet för rättsliga frågor att som ansvarigt utskott infoga följande förslag i sitt betänkande:

- med beaktande av Europaparlamentets förklaring av den 10 mars 2011 om inrättandet av europeiska stadgar för ömsesidiga bolag, föreningar och stiftelser,
 - med beaktande av den genomförbarhetsstudie från 2008 som gjordes av Max Planck-institutet för utländsk och internationell privaträtt och Heidelbergs universitet, om införandet av en stadga för europeiska stiftelser,
 - med beaktande av kommissionens förslag till rådets förordning om stadga för europeiska stiftelser,
 - med beaktande av kommissionens konsekvensbedömning, som bifogats förslaget till rådets förordning om stadga för europeiska stiftelser,
 - med beaktande av domstolens dom i mål C-386/04, *Centro di Musicologia Walter Stauffer* mot *Finanzamt München für Körperschaften*¹, mål C-318/07, *Hein Persche* mot *Finanzamt Lüdenscheid*², och mål C-25/10, *Missionswerk Werner Heukelbach eV* mot *État belge*³,
 - med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier (europeiskt medborgarskap),
- A. Det finns omkring 110 000 allmännyttiga stiftelser i unionen, vilkas sammanlagda tillgångar beräknas uppgå till ungefär 350 miljarder euro och totala utgifter till ungefär 83 miljarder euro, och vilka sysselsätter mellan 750 000 och 1 000 000 europeiska arbetstagare.
- B. En del av de personer som verkar och arbetar inom dessa stiftelser är dock volontärer som inte avlönas för sitt engagemang.
- C. De allmännyttiga stiftelser som finns och verkar inom unionen bedriver ett oerhört viktigt arbete på områden som utbildning, forskning, socialvård och hälso- och sjukvård, bevarandet av historiska minnen och försoning mellan folken, miljövård, ungdomar och idrott samt konst och kultur, och många av deras verksamheter sträcker sig utanför ländernas gränser.
- D. I unionen finns fler än 50 olika civil- och skatterättsliga lagar för stiftelser och en mängd komplicerade förvaltningsförfaranden som enligt uppskattningar leder till kostnader på upp till 100 miljoner euro årligen i rådgivningskostnader, vilket gör att medlen inte längre kan användas för allmännyttiga ändamål.

¹ REG 2006, s. I-8203.

² REG 2009, s. I-359.

³ REG 2011, s. I-497.

- E. Rättsliga, skattemässiga och administrativa hinder som medför kostnads- och tidskrävande förvaltningsförfaranden samt avsaknaden av lämpliga rättsinstrument gör att stiftelser nekas eller har svårt att bedriva verksamhet i en annan medlemsstat eller att engagera sig starkare där.
- F. I tider då de nationella budgeterna är ansträngda, särskilt i fråga om kulturell och konstnärlig verksamhet samt utbildning och idrott, är stiftelsernas finansiella och sociala engagemang helt nödvändigt, även om stiftelser endast kan komplettera, inte ersätta, statliga insatser för det allmänna bästa.
- G. När det gäller beskattning avses inte någon harmonisering av skatterätten utan snarare en tillämpning av bestämmelsen om ickediskriminering, genom vilken de europeiska stiftelserna och deras givare i princip automatiskt omfattas av samma föreskrifter och erhåller samma skattelättnader som nationella enheter för allmännyttiga ändamål.
- H. En gemensam europeisk stadga för stiftelser skulle göra det oerhört mycket enklare för stiftelserna att sammanföra och överföra resurser, kunskaper och donationer och bedriva gränsöverskridande europeisk verksamhet.

Rekommendationer

1. Europaparlamentet välkomnar att förhandlingarna i rådet om inrättandet av en stadga för europeiska stiftelser på nytt har tagit fart under det irländska ordförandeskapet.
2. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att utnyttja detta tillfälle att arbeta för ett snabbt och konsekvent inrättande av stadgan, med fullständiga garantier för transparens, för att ta bort hindren för stiftelsernas gränsöverskridande verksamhet och främja grundandet av nya stiftelser som tillgodoser behoven hos unionens invånare eller som bedriver allmännyttig verksamhet eller verksamhet av allmänintresse. Parlamentet understryker att inrättandet av en sådan stadga skulle bidra till förverkligandet av det europeiska medborgarskapet och bör åtföljas av att man börjar utarbeta en stadga för europeiska föreningar.
3. Europaparlamentet understryker att europeiska stiftelser bör bidra till en verkligt europeisk kultur och identitet.
4. Europaparlamentet påminner om att det genom de europeiska stiftelserna skapas en ny rättslig form, men att dess genomförande ska ske via medlemsstaternas befintliga strukturer.
5. Europaparlamentet påminner om förslagen i betänkandet från 2011 om Europeiska året för volontärarbete och uppmanar kommissionen att ta konkret hänsyn till dessa förslag.
6. Europaparlamentet välkomnar att stadgan föreskriver minimistandarder om öppenhet och ansvarighet, om tillsyn och om användningen av medel; dessa standarder kan fungera som ett kvalitetsmått eller kvalitetsmärke för europeiska medborgare och givare och skapa förtroende och främja utvecklingen av stiftelsernas verksamheter inom hela EU, till nytta för alla invånare.

7. Europaparlamentet understryker stiftelsernas möjligheter att bereda arbetstillfällen åt ungdomar, bland vilka arbetslösheten är oroväckande hög.
8. Europaparlamentet påpekar här att fokus måste läggas på att en stiftelse ska vara stabil, seriös och bärkraftig, och tillsynen effektiv, så att det skapas ett grundmurat förtroende för de europeiska stiftelserna, och begär därför att
 - miniminivån på tillgångar, 25 000 euro, upprätthålls under den europeiska stiftelsens hela livslängd,
 - tröskeln för stiftelser som är underställda kravet på redovisning bör ta hänsyn till de totala tillgångarna, den årliga inkomsten och antalet anställda i stiftelsen; för stiftelser under denna tröskel räcker det med en oberoende revision av räkenskaperna,
 - medbestämmandereglerna inte ska utvidgas till att omfatta volontärer; stadgan bör emellertid uppmuntra till volontärarbete som en vägledande princip,
 - ändringar av stiftelsestadgan, som är stiftelsens kärna, endast bör tillåtas om de görs av stiftelsens styrelse,
 - de europeiska stiftelserna i princip ska kunna inrättas i vilken medlemsstat som helst för en obegränsad tid och att en begränsning endast får tillåtas om den är vederbörligen motiverad och uppfyllandet av stiftelsens mål därigenom garanteras,
 - för att undvika intressekonflikter inom stiftelser visavi organ som är oberoende av stiftaren, dvs. sådana som inte har en familje- eller affärsrelation till stiftaren, bör det fastställas bestämmelser i enlighet med kommissionens förslag; samtidigt måste man emellertid ta hänsyn till att stiftelser kan grundas i familjesammanhang, varvid ett stort förtroende mellan stiftaren och ledamöter av styrande organ är en förutsättning så att stiftaren försäkras sig om att syftet med stiftelsen upprätthålls efter hans eller hennes död,
 - såväl stiftelsens stadgeenliga säte som dess administrativa säte ska förläggas till samma medlemsstat som den där stiftelsen är etablerad, för att säkerställa en effektiv tillsyn.
9. Europaparlamentet vill att det föreskrivs i förordningen att det är den medlemsstat under vars skattelagstiftning stiftelsen lyder som också ska se till att stiftelsen faktiskt förvaltas i överensstämmelse med stadgan.
10. Europaparlamentet konstaterar att det ännu inte finns någon lagstiftning om sammanslagningar av befintliga europeiska stiftelser.
11. Europaparlamentet understryker att den beskattning som föreslås, och som inte avser en harmonisering av skatterätten, garanterar en balanserad behandling av europeiska stiftelser i hela unionen.
12. Europaparlamentet anser att partnerskap mellan europeiska stiftelser kan innebära att de får bättre tillgång till resurser, också EU-medel, för att nå de mål som de inrättats för.

13. Europaparlamentet stöder en automatiskt tillämpad ickediskriminerande beskattning utan jämförbarhetsprövning och uppmanar medlemsstaterna att arbeta för detta, eftersom den fulla potentialen hos en gemensam stadga för stiftelser kan uppnås endast på detta sätt.

MOTIVERING

Stiftelserna har en viktig roll inom EU. De är verksamma inom centrala områden som utbildning, forskning, det sociala området, hälso- och sjukvård, miljövard, främjande av begåvningar, ungdomar och idrott, konst och kultur. Genom sina vinster eller donationer investerar de stora summor pengar för allmännyttiga ändamål, genomför riktade insatser, tar initiativ till projekt eller bedriver egen verksamhet, t.ex. som tankesmedjor. Stiftelserna är viktiga arbetsgivare inom det civila samhället i EU och lever på det frivilliga engagemanget från mängder av volontärer.

Det händer allt oftare att stiftelserna bedriver verksamhet över gränserna, eftersom få av de områden där de är verksamma slutar vid de nationella gränserna. Hälsoforskning, klimat, medborgerliga rättigheter, kultur-, film- och mediestöd är bara några exempel på de områden där stiftelserna är verksamma i allmänhetens intresse. Dock stöter stiftelser som vill verka i mer än en medlemsstat, eller givare som vill donera till ett välgörande ändamål utanför sitt land, ofta på problem. Detta eftersom begreppet allmännyttigt ändamål inte erkänns överallt. I stället krävs det mödosamma, kostnads- och tidskrävande förfaranden för ett erkännande, och civil- och skatterättsliga hinder är svåra att överkomma utan omfattande (juridisk respektive skatterelaterad) rådgivning. De resurser som används till detta kan då inte längre användas för allmännyttiga ändamål.

Den 8 februari 2012 lade kommissionen fram ett förslag om inrättande av en stadga för europeiska stiftelser, för att undanröja dessa hinder och underlätta stiftelsernas gränsöverskridande verksamhet och överföringen av donationer. Den nya stadgan för stiftelser ska gälla parallellt med nationella föreskrifter och genomföras och övervakas genom en anpassning av de befintliga strukturerna. En europeisk stiftelse ska vara verksam i minst två medlemsstater och ha ett minsta grundkapital på 25 000 euro. Genom införandet av minimistandarder, bland annat när det gäller öppenhet och ansvarighet, registrering, tillsyn och revision, ska den europeiska stiftelsen fungera som ett kvalitetsmärke för medborgare och givare. På det skatterättsliga området ska EU-domstolens tre domar, eller de principer som dessa bygger på, om ickediskriminerande beskattning av utländska stiftelser i framtiden tillämpas automatiskt och utan jämförbarhetsprövning.

Föredraganden stöder kommissionens förslag och skulle vilja sända en starkare signal till medlemsstaterna att så snart som möjligt genomföra stadgan för europeiska stiftelser. Föredraganden framhåller i detta sammanhang vikten av stiftelsernas stabilitet och bärkraft liksom en effektiv tillsyn för att stärka de europeiska stiftelsernas anseende och förtroendet för dem.

Föredraganden har därför engagerat sig för att kulturutskottet, vid sidan av det ansvariga utskottet för rättsliga frågor, som språkrör för medborgarna inget yttrande med rekommendationer i detta ärende. Hon framhäver med eftertryck de fördelar inrättandet av en stadga kommer att medföra för de olika aktörerna: För medborgarna:

- genom att de kostnadskrävande hindren för stiftelsernas gränsöverskridande verksamhet tas bort kommer det att finnas mer pengar för att genomföra de allmännyttiga ändamålen.

- För givarna: gränsöverskridande donationer kommer att kunna göras till lägre kostnader och mindre administrativa bördor. Den europeiska stiftelsen kan fungera som ett kvalitetsmärke som givarna kan orientera sig efter.
- För stiftelserna: de kommer att gynnas över större klarhet angående rättsläget med hjälp av en uttömmande förteckning över rättsliga och skattetekniskt ömsesidigt erkända allmännyttiga ändamål och lägre kostnader för förvaltning och rådgivning, och kommer på så sätt bättre kunna samordna och överföra sina resurser och kunskaper. Med hjälp av att den europeiska stiftelsen blir ett slags kvalitetsmärke skulle ytterligare gränsöverskridanden verksamheter och donationer kunna uppmuntras.
- För medlemsstaterna: trots sparkrav skulle det i framtiden finnas ytterligare medel till områden såsom utbildning, forskning, sociala ändamål, hälsa, kultur och miljö.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	23.4.2013
Slutomröstning: resultat	+: 25 -: 0 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Zoltán Bagó, Lothar Bisky, Piotr Borys, Jean-Marie Cavada, Mary Honeyball, Petra Kammerevert, Morten Løkkegaard, Emma McClarkin, Emilio Menéndez del Valle, Marek Henryk Migalski, Katarína Neveďalová, Doris Pack, Chrysoula Paliadeli, Monika Panayotova, Gianni Pittella, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Marietje Schaake, Marco Scurria, Hannu Takkula, László Tőkés, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Milan Zver
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Ivo Belet, Nadja Hirsch, Stephen Hughes, Seán Kelly